

Anders Gadegaards prædiken sidste søndag efter helligtrekonger

Taler

Anders Gadegaard
Sognepræst

Dato

21. januar 2024

Sted

Veksø Kirke, Helsingør

Omstændigheder

PrædikentekstJohannesevangeliet kapitel 12, vers 23-33SalmerGiv mig Gud en salmetungeHerre Gud, dit dyre navn og æreTænk, at livet koster livet Herre, fordi duKornet, som dør i jorden (vers 3) Det livets ord, vi bygger på

’Tro på dig selv!’ Sådan lyder et af tidens store mantra’er. Når du skriver jobansøgninger, skal du endelig fremstå som en, der har prøvet en hel masse og magter det hele på en meget succesfuld måde.

Du skal tro på dig selv, det er det der skal til, hvis dine drømme kan bli’ til virkelighed. Og det er da sandt, at selvtillid er en god ting, hvis man vil frem i verden og udkonkurrere de andre. Man skal ikke sætte sit lys under en skæppe. Men: der er nu alligevel noget, der skurrer, når vi hører mennesker udtrykke sådan en blind tiltro til egne evner. Der er noget galt, hvis selvscenesættelsen er det hele. Mon ikke det skyldes, at den ubegrænsede selvtillid mangler at blive indlejret i noget, der er større og vigtigere end det at tro på sig selv? Og dette større handler snarere om at stille sig til rådighed, eller man kan sige: Være til tjeneste. Konkurrence er godt, men kun, hvis der er noget, der er større: Det fællesskab, man har med de konkurrerende. I den forstand er der et korrektiv til konkurrencesamfundet, og det finder man her i den kristne forkyndelse: ”Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold.” Det er den kristne tros inderste kerne.

Kristendommen er en offerreligion – ikke i betydningen at vi skal ofre noget for at opnå Guds velvilje – sådan tænkes der i alverdens offerreligioner, men ikke i kristendommen. Her ofrer vi os ikke for at opnå noget hos Gud, men Gud ofrer sig for os. Verdens skaber og opretholder, opgiver alt, forlader sin himmelske trone for at bøje sig ned til menneskets verden og gøre dét, vi ikke selv kan: Ofre sig totalt for kærlighedens skyld. Han går i døden, han bliver en nederlagets Gud

- for at mennesket og kærlighedslivet skal sejre.

Vi hører her i teksten om, at Jesus er på vej til Jerusalem for som den gode jøde han var at bringe det traditionelle påskeoffer: Slagte påskelammet og ofre det til Gud for at stemme Ham mildt. Men Jesus véd, at det i denne påske er ham selv, der skal ofres: ”Timen er kommet, da menneskesønnen skal herliggøres.” – Jesus gribes af tvivl, om han nu kan bære det: ”Nu er min sjæl i oprør – hvad skal jeg sige: Fader frels mig fra denne time?” – Men han ryster tvivlen af sig: ”Nej, det er derfor, jeg er nået hertil. Fader, herliggør dit navn!” Så fornedrelsen på korset er nødvendig, for at herliggørelsen kan ske: Gud ofrer sig for det største af alt: Kærligheden til menneskene. Derfor bliver fornedrelsen, døden på korset, til det største, derfor tilbyder vi den døende Kristus på korset, Guds selvopgivelse for menneskers skyld.

Er det egentlig så gådefuldt, at selve den dybe, smertelige fornedrelse, den langsomme tortur for øjnene af hele folket, samtidig er selve ophøjelsen? Det adskiller sig jo ikke i sit væsen fra hele historien om Jesus, at han konstant bliver afvist, misforstået, kritiseret og forfulgt, hånet og ydmyget. Når den fuldkomne kærlighed viser sig, så afsløres samtidig al nederdrægtighed og ondskab. ”Nu fældes der dom over denne verden”, som Jesus siger. Jesus overøser sine omgivelser med kærlighedens velgerninger: Han helbreder, velsigner, indgyder mod til modløse, dem, der var foragtede, viser han agtelse, og samtidig koster det ham livet. Fordi denne selvopofrelse afslører alt det, der ikke er af kærlighed: Ondskab, arrogance, magtmisbrug, dæmoni. Derfor må ondskabens mørkemænd nødvendigvis skille sig af med Jesus, hvis de skal beholde deres autoritet. Men også dét udholder han, for, minsandten, også dem elsker han. På vej i døden siger han: ”Fader tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør.” Derved sejrer han i nederlaget. Det er en almen erfaring, at man må betale for livet med sit liv. Det gælder i naturen, som vi hørte: ”Hvis hvedekornet ikke falder i jorden og dør, bliver det kun det ene korn; men hvis det dør, bærer det mange fold.” Hvad der gælder for naturen, gælder også for mennesket. ”Kun det frugtbare er sandt”, sagde Goethe - det tror jeg, han har ret i – kun det liv er sandt liv, som bliver til mere liv for andre og IKKE det liv, der er optaget af at tro på sin selvudfoldelse. Ikke det liv, som bliver til noget på bekostning af andres, er det sande liv. Det er derimod det liv, som får andres til at blomstre. – Derfor skrev Johannes de mærkelige ord: ”Den, der elsker sit liv, mister det, og den, der hader sit liv i denne verden, skal bevare det til evigt liv.”

”Tænk, at livet koster livet:”, sang vi. Sådan er det, Gustava Brandt vidste det: ”Stjernestunder, livets under, blodet bruser, mærk: alt liv går udad! Giv! For tro er liv.” Se, dét er en helt anden udgave end denne ”Tro på dig selv, det er det, der skal til, så bliver dit liv fantastisk.” Nej, giv dig selv, så bliver det fantastisk. Tro det bedste om andre, indtil det modsatte skulle være bevist. Ja, man mister måske noget ved det – men: man vil til gengæld også vinde meget: Andres tillid, venskab, kærlighed – man vinder livet ved at give sig selv.

Jesu modstandere troede i den grad på sig selv: At hvad de gjorde, var det eneste rette overfor Gud, og derfor havde de ikke blot lykken men også retten på deres side. En sådan form for selvhævdelse bekæmpede Jesus, og det førte ham selv i døden. Han vidste det, og han styrede lige imod det. Determineret og fuld af handlekraft, alt det, vi i dag plejer at forbinde med ”at tro på sig selv”. Men det, han troede på, var ikke sig selv, men noget større, en højere mening med sin gerning.

Så pointen er ikke, at man ikke må have tillid til egne evner og stole på sin mulighed for at bidrage til det fælles bedste. Pointen er, at det skal ske ikke ud af en tro på sig selv som bedre eller mere end andre, men ud af en tro på, at det uendeligt store, Gud, tager bolig i mig og rykker mig fri af mig selv, så jeg kan leve og handle for andre. – Igen med Gustava Brandts ord fra salmen, vi sang: ”Hver fornemmer jeg’ets tremmer rykkes ud. Hvert et skridt, du ta’r så frit nu, er identisk med din tro.”

Som kristne tror vi, at i Guds forsoning med os, med dem vi er, i denne kommen os i møde, der ligger vores sande frihed, idet vi ikke skal tilkæmpe os vores ret eller vores betydning. Vi behøver ikke bygge os op ved tro på egne evner. For Gud tror på os. Han har ofret sig for os. Her skal vi hente vores stolthed. Ikke i hvad vi måtte præstere, som vi måler på, hvad andre ikke formår. Det kan jo aldrig være en kærlighedens gerning at opnå betydning, hvis det er målt på, hvad andre ikke opnår.

Det, jeg siger her, må I ikke forstå som et forsvar for Jantelovens ”Du skal ikke tro, du er noget”. Jo, du skal, du skal tro, du er alt – MEN: Du skal bare ikke bygge det på, hvad du selv formår. Du skal bygge din selvtillid på, at den er dig givet uanset, hvad du formår eller ikke formår. Den fremelskes i dig som gave og ikke som din præstation.

– Inger Christensen skriver i sin digtsamling ”DET: ”Det vigtige er ikke det vi er, men det vi godt kunne være, kan være, ikke kan være endnu, men kan og skal blive en gang” Og hvad er det andet end netop Guds elskede børn. Vi ”kan være det vi ikke kan være endnu”, fordi Gud giver os det. Så vov da åbenheden, tilliden, troskaben. Kærligheden. Det er den, der bærer dig allerede gennem død og alt mørke, også her midt i livet.

Lever vi vort liv på den tro, og sætter vi vore kræfter ind på, at den tro skal sejre ved, at vi risikerer os selv, rækker videre hvad vi har fået, da har døden ikke længere magten over os, men det har livet i Guds rige.

– Så har vi da intet at frygte, men vi kan frit og fulde at fortrøstning kaste os ud i det usikre liv med hinanden lige nu, nyde det, kæmpe med det, bruge det, som det er bestemt til: til kærlighed og til fællesskab. Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anders-gadegaards-praediken-sidste-sondag-efter-helligtrekonger>